

प्रामीत्यम् 1 Debt. -2 Death.

प्रामोद (दि) क a. (-की f.) Charming, enchanting, delightful; अहो प्रामोदिकं रूपम् U. 6. 20 (v. 1.)

प्रायः [प्र-अय् घञ्, इ-अच् वा] 1 Going away, departure, departure from life. -2 Seeking death by fasting, fasting, sitting down and abstaining from food with some object in view (generally with words like आस्, उपविश् &c.); see प्रायोपवेशन below; प्रायोपविष्टं गङ्गायां परीतं परमर्षिभिः Bhāg. 1. 3. 43. -3 The largest portion, majority, plurality; majority of cases. -4 Excess, abundance, plenty. -5 A condition of life. [N. B.—At the end of comp. प्राय may be translated by (a) for the most part, generally, mostly, almost, nearly; पतनप्रायौ 'about to fall'; मृतप्रायः 'almost dead, a little less than dead, nearly dead'; or (b) abounding or rich in, full of, excessive, abundant; कष्टप्रायं शरीरम् U. 1; शालिप्रायो देशः Pt. 3; कमलामोदप्राया वनानिलाः U. 3. 24 'full of the fragrance' &c., or (c) like, resembling; वर्षशतप्रायं दिनम्, अमृतप्रायं वचनम् &c.] -Comp. -उपगमनम्, -उपवेशः, -उपवेशनम्, -उपवेशनिका sitting down and abstaining from food and thus preparing oneself for death, fasting oneself to death; मया प्रायोपवेशनं कृतं विद्धि Pt. 4; प्रायोपवेशनमति-तृपतिर्बभूव R. 8. 94; प्रायोपवेशसदृशं व्रतमास्थितस्य Ve. 3. 10. -उपेत a. abstaining from food and thus awaiting the approach of death. -उपविष्ट, -उपवेशिन् a. fasting oneself to death, who sits without food at the door of another to exact compliance with his demands. -दर्शनम् an ordinary phenomenon. -भव a 1 common, usually met with. -2 executing; युगहदौघमध्येन ब्रह्मप्रायभवेन च । धात्रा सृष्टानि भूतानि कृष्यन्ते यमसादनम् ॥ Mb. 12. 235. 17 (com. ब्रह्मप्रायभावेन ब्रह्मकार्यभूतेन).

प्रायणम् 1 Entrance, beginning, commencement -2 The path of life. -3 Voluntary death; पुत्रे राज्यं समासुज्य कुर्वीत प्रायणं रणे Ms. 9. 323. -4 Taking refuge, refuge; प्रायणं हि सतामहम् Bhāg. 11. 11. 48; 6. 5. 31. -5 Death; मनुष्येषु प्रायणान्तमोह्वारमभिधायीत Praśna Up. 5. 1. -6 A kind of food (prepared in milk); प्रायणं भगवत्प्रोक्तं भुञ्जते वाऽप्रभोजनम् Mb. 12. 335. 25.

प्रायणीय a. Introductory, initial, initiatory. -यम् The first. -यः 1 An introductory libation at a Soma sacrifice; त्वं प्रायणीयोदयनीयदंष्ट्रः Bhāg. 3. 13. 37. -2 The first day of a Soma sacrifice.

प्रायत्यम् Purity, cleanliness, piety, pious disposition or preparation (of any rite); अप्रायत्यादात्मनस्ते दोषान् मौहूर्तिक्रादुत Bhāg. 3. 14. 37.

प्रायशस् ind. Generally, mostly, for the most part, in all probability; आशाबन्धः कुसुमसदृशं प्रायशो ह्यज्ञानानां सद्यः-पाति प्रणयि हृदयं विप्रयोगे रुणद्धि Me. 10.

प्रायश्चित्तम्, -प्रायश्चित्तिः f. 1 Atonement, expiation, indemnification, a religious act to atone for sin; न

संसर्गं व्रजेत् सङ्घिः प्रायश्चित्तेऽकृते द्विजः Ms. 11. 47; मातुः पापस्य भरतः प्रायश्चित्तमिवाकरोत् R. 12. 19. (प्रायो नाम तपः प्रोक्तं चित्तं निश्चय उच्यते । तपोनिश्चयसंयोगात् प्रायश्चित्तमितीर्यते ॥ Hemādri). -2 Satisfaction, amends (in general).

प्रायश्चित्तिक a. 1 Expiating, expiatory. -2 Expiable.

प्रायश्चित्तिन् a. One who makes an atonement.

प्रायश्चित्तीय a. Expiatory; प्रायश्चित्तीयतां प्राप्य Ms. 11. 47.

प्रायश्चेतनम् Atonement, expiation; प्रायश्चेतनमादिशन्तु गुरवो रामेण दान्तस्य मे Mv. 4. 25.

प्रायस् ind. 1 Mostly, generally, as a general rule, for the most part; प्रायः प्रत्ययमाधत्ते स्वगुणेषुत्तमादरः Ku. 6. 20; प्रायो मृत्यास्त्यजन्ति प्रचलितविभवं स्वामिनं सेवमानाः Mu. 4. 21; or प्रायो गच्छति यत्र भाग्यरहितस्तत्रैव यान्त्यापदः Bh. 2. 90; प्रायः समापन्नविपत्तिकाले धियोऽपि पुंसां मलिनीभवन्ति H. -2 In all probability, most likely, probably, perhaps; तव प्राज्ञप्रसादादि प्रायः प्राप्स्यामि जीवितम् Mb. -3 Abundantly, largely.

प्रायेण ind. 1 Mostly, as a general rule; प्रायेणैते रमणविरहेष्वज्ञानानां विनोदाः Me. 89; प्रायेण सत्यपि हितार्थकरे विधौ हि श्रेयांसि लब्धुमसुखानि विनान्तरायैः Ki. 5. 49; Ku. 3. 28; Rs. 6. 24. -2 Probably.

प्रायाणिक, -प्रायात्रिक a. (-की f.) Necessary or suitable for a journey; सर्वमाज्ञापयामास प्रायात्रिकमरिन्दम Mb. 3. 253. 27.

प्रायिक a. (-की f.) Usual, common.

प्रायुध् 4 Ā. To fight; उन्मूर्धानः संनिपत्यापरान्तैः प्रायुध्यन्त स्पर्धन्तध्वनीभाः Si. 18. 32.

प्रायुद्धेषिन् m. A horse.

प्रायुस् n. Increased vitality, longer life.

प्रायोक्त्र a. Relating to an employer.

प्रायोगिक a. (-की f.) 1 Applied, used. -2 Applicable. -Comp. -धूमः a Kind of sternulatory; Suśr.

प्रायोज्य a. Belonging to necessary things.

प्रारम्भ 1 Ā. 1 To begin, commence; प्रारभ्यते न खलु विघ्नभयेन नीचैः Bh. 2. 27; see आरम्भ.

प्रारब्ध p. p. Begun, commenced. -ब्धम् 1 What is begun, an undertaking; विघ्नैः पुनः पुनरपि प्रतिहन्यमानाः प्रारब्धमुत्तमजना न परित्यजन्ति Bh. 1. 27. -2 Fate, destiny. -Comp. -कर्मन्, -कार्य a. one who has commenced a work.

प्रारब्धिः f. 1 Beginning, commencement. -2 A post to which an elephant is fastened; or a rope for fastening him.

प्रारम्भः 1 Beginning, commencement; प्रारम्भेऽपि त्रियामा तरुणयति निजं नीलिमानं वनेषु Māl. 5. 6; R. 10. 9; 18. 49.